

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 14 maja 1964 r.

w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i wykonywanie usług handlowych oraz na prowadzenie zakładów przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej.

Na podstawie art. 4 ust. 3 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. z 1958 r. Nr 45, poz. 224, z 1960 r. Nr 52, poz. 303 i z 1963 r. Nr 22, poz. 113) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie dotyczy zezwoleń na zarobkowe prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności handlowej, a w szczególności:

- 1) prowadzenie przedsiębiorstw handlu detalicznego i hurtowego, handlu okrężnego (obnośnego, obwoźnego) oraz zakładów przemysłu gastronomicznego,
  - 2) wykonywanie usług z dziedziny obrotu towarowego i pośrednictwa handlowego, jak zbieranie zamówień lub skup towarów na potrzeby handlu lub przemysłu (pośrednicy, ajenci handlowi, komiwojazerowie).
2. Zakup owoców na pniu w celu dalszej odsprzedaży jest działalnością handlową w rozumieniu ust. 1 pkt 1.
3. Za zarobkową uważa się działalność handlową podejmowaną na własny rachunek i ryzyko w celu uzyskania stałego lub sezonowego źródła przychodu, niezależnie od tego, czy stanowi ona główne czy uboczne zajęcie osoby

fizycznej bądź zasadniczy czy uboczny przedmiot działalności osoby prawnej.

4. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o przedsiębiorstwie bez bliższego określenia, rozumie się przez to przedsiębiorstwo handlowe, zakład przemysłu gastronomicznego lub wykonywanie usług handlowych.

§ 2. 1. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) sprzedaży wyrobów własnej produkcji, jeżeli dokonywana jest bezpośrednio z warsztatu wytwórczego (przetwórczego) albo pomieszczenia znajdującego się w tym samym obejściu, w którym położony jest warsztat wytwórczy (przetwórczy); za obejście uważa się wszelkiego rodzaju budowle i budynki wraz z podwórzami, placami składowymi, przejściami, dojazdami itp., gruntami przylegającymi do budynków i budowli, jeżeli nie są przedzielone ulicą, placem publicznym lub obcą własnością, bez względu na to, czy należą do jednej osoby, czy też stanowią współwłasność,
- 2) sprzedaży przez właściciela lub posiadacza gospodarstwa rolnego, ogrodniczego, leśnego i hodowlanego wytworów jego gospodarstwa oraz sprzedaży runa leśnego przez zbieraczy, jeżeli nie jest dokonywana w oddzielnych pomieszczeniach handlowych,
- 3) sprzedaży losów loterii organizowanej przez Polski Monopol Loteryjny,
- 4) działalności agentów przedsiębiorstw państwowych i spółdzielni prowadzących działalność handlową,
- 5) sprzedaży posiłków (śniadań, obiadów i kolacji) w pensjonatach i domach noclegowych,
- 6) wydawania posiłków domowych, jeśli ilość stołowników nie przekracza dwudziestu,
- 7) działalności handlowo-usługowej związanej z czynnościami urzędu pocztowego, prowadzonej przez rencistów (emerytów) resortu łączności w stoiskach czynnych w poczekalniach urzędów pocztowo-telekomunikacyjnych, wykonywanej za zgodą odpowiednich organów tych urzędów.

2. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości określi w drodze zarządzenia wypadki, w których nie wymaga zezwolenia:

- 1) sprzedaż wyrobów własnej produkcji rzemieślniczej oraz przemysłu ludowego i domowego,
- 2) sprzedaż przez rzemieślnicze zakłady usługowe wyrobów własnej lub obcej produkcji, związana z prowadzoną działalnością usługową.

§ 3. 1. Zezwolenia wymaga działalność handlowa prowadzona przez osoby fizyczne i osoby prawne, nie będące jednostkami gospodarki społecznej.

2. Jednostkami gospodarki społecznej w rozumieniu rozporządzenia są:

- 1) przedsiębiorstwa, urzędy i instytucje państwowe,
- 2) spółki, w których Państwo, przedsiębiorstwo lub instytucja państwowa posiada udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego,
- 3) spółdzielnie,
- 4) organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów,
- 5) kółka rolnicze.

3. Działalność gospodarczą organizacji społecznych i kółek rolniczych w zakresie objętym przepisami rozporządzenia regulują odrębne przepisy.

§ 4. 1. Osoba ubiegająca się o zezwolenie na prowadzenie działalności handlowej powinna posiadać pełną zdolność do działań prawnych oraz niezbędne kwalifikacje zawodowe, a dla uzyskania zezwolenia na prowadzenie zakładu przemysłu gastronomicznego lub przedsiębiorstwa handlu artykułami spożywczymi — również odpowiednie warunki zdrowotne.

2. Jeżeli dla prowadzenia określonej działalności przepisy szczególne wymagają ponadto kwalifikacji innych niż wymienione w ust. 1, osoba ubiegająca się o zezwolenie obowiązana jest wykazać posiadanie również kwalifikacji przewidzianych w tych przepisach.

§ 5. 1. Przez kwalifikacje zawodowe, o których mowa w § 4 ust. 1, należy rozumieć:

- 1) ukończenie co najmniej szkoły podstawowej,
- 2) odbycie co najmniej rocznej praktyki zawodowej w handlu, a przy ubieganiu się o zezwolenie na prowadzenie restauracji, baru lub jadłodajni — odbycie co najmniej trzyletniej praktyki zawodowej, obejmującej zapoznanie się z podstawowymi zasadami higieny żywienia.

2. Odbycie praktyki zawodowej nie jest wymagane od osób posiadających:

- 1) ukończone studia handlowe lub ekonomiczne na wyższych uczelniach krajowych lub zagranicznych,
- 2) ukończoną średnią szkołę zawodową handlową lub gastronomiczną albo
- 3) dyplom kupiecki wydany przez organizację prywatnego handlu i usług.

3. Osoby, które w inny wystarczający sposób wykazują posiadanie kwalifikacji zawodowych, organ właściwy do wydania zezwolenia może uznać za posiadające kwalifikacje równorzędne z kwalifikacjami określonymi w ust. 1 i 2. Uznanie tych kwalifikacji następuje na wniosek zainteresowanego, zaopiniowany przez zrzeszenie prywatnego handlu i usług, właściwe według siedziby przedsiębiorstwa.

4. Inwalidzi i osoby w wieku powyżej 55 lat życia zwolnieni są od obowiązku wykazania posiadania kwalifikacji zawodowych do prowadzenia handlu okrężnego i handlu drobnodetalicznego (kioski, stragany itp.).

§ 6. 1. Jeżeli ubiegającym się o zezwolenie jest osoba prawna (§ 7 ust. 1[—]3), w skład organu osoby prawnej powołanego do prowadzenia działalności handlowej powinna wchodzić co najmniej jedna osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe. Wymagane kwalifikacje osobiste powinni posiadać wszyscy członkowie zarządu osoby prawnej.

2. Jeżeli ubiegającym się o zezwolenie jest spółka (zespół), wszystkie osoby upoważnione do reprezentowania spółki powinny posiadać kwalifikacje osobiste i zawodowe, wymagane dla uzyskania zezwolenia.

§ 7. 1. O wydanie zezwolenia na rzecz osób prawnych ubiegać się mogą tylko te osoby prawne, które z mocy obowiązujących przepisów lub statutu zatwierdzonego przez właściwe organy państwowe uprawnione są do prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Za osoby prawne uważa się te organizacje, którym przymiot osoby prawnej przysługuje na podstawie obowiązujących przepisów.

3. O wydanie zezwolenia na rzecz osoby prawnej powinny wystąpić osoby uprawnione z mocy obowiązujących przepisów lub statutu do jej reprezentowania.

4. W razie podejmowania przez dwie lub więcej osób fizycznych wspólnej działalności handlowej w ramach spółki (zespołu) nie posiadającej przymiotu osoby prawnej, o wydanie zezwolenia powinny wystąpić wszystkie osoby przystępujące do spółki (zespołu).

§ 8. 1. Pierwszeństwo w uzyskaniu zezwolenia przy równych kwalifikacjach zawodowych mają inwalidzi, a w szczególności inwalidzi wojenni i wojskowi.

2. Pierwszeństwo w uzyskaniu zezwolenia służy również osobom, które przeznaczą środki finansowe na wybudowanie bądź odbudowanie lokalu handlowego.

Rozdział 2.

Zasady i warunki wydawania zezwoleń.

§ 9. 1. Zezwolenia wydaje się na czas ograniczony, określony w poniższej tabeli:

Lp.	Rodzaje przedsiębiorstw i usług handlowych	W zależności od lokalizacji		Bez względu na lokalizację przedsiębiorstwa
		obszary gromad i osiedli, miast poniżej 50 tys. mieszkańców i rejonów peryferyjne miast powyżej 50 tys. mieszkańców	rejonów śródmiejskie miast powyżej 50 tys. mieszkańców	
1	2	3	4	5
A. Handel detaliczny				
I. Branża spożywczo-rolna				
1	Skup prosiąt do 18 kg wagi Skup koni roboczych i przeznaczonych na skutek wypadku do uboju Handel okrężny	10 lat	5 lat	1 rok 1 rok 3 lata
2	Pozostałe specjalności spożywczo-rolne			3 lata
3	Zakup owoców na pniu w celu dalszej odsprzedaży			
II. Branże i specjalności przemysłowe				
4	Branża: przybory szewskie, rymarskie i tapicerskie oraz specjalności: artykuły precyzyjne i optyczne, meblarskie i tapicerskie, budowlane i opałowe, artykuły zoologiczne, skup opakowań, handel rzeczami używanymi, sprzedaż trumien	6 lat	4 lata	10 lat
5	Branża: odzież i obuwie dziecięce, metalowo-techniczno-gospodarcza i motoryzacyjna oraz specjalności: artykuły gospodarstwa domowego, mydlarskie i farbiarskie, przybory lekarsko-dentystyczne, przybory rzeźnicze i wędliniarskie, jelita			3 lata 3 lata
6 7	Pozostałe branże i specjalności przemysłowe Handel okrężny			
B. Handel hurtowy				
8	Branża spożywczo-rolna, branże przemysłowe i specjalności różne			5 lat
C. Przemysł gastronomiczny				
9	Wszystkie rodzaje przemysłu gastronomicznego			10 lat
D. Usługi handlowe				
10	Pośrednicy, samodzielni agenci, komiwojażerowie i inne usługi handlowe			3 lata

2. Podziału miast powyżej 50.000 mieszkańców na rejon śródmiejskie i peryferyjne dokonują prezydium rad narodowych tych miast.

§ 10. 1. Okres ważności zezwolenia wydanego na okres dłuższy niż 1 rok ustala się do końca roku kalendarzowego, w którym termin upływa.

2. Gdy zezwolenie na okres 1 roku wydane jest po dniu 30 czerwca, okres jego ważności ustala się do końca następnego roku kalendarzowego.

§ 11. 1. W wypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami i możliwościami rozwoju sieci handlu społecznym w danej miejscowości prezydium powiatowej rady na-

rodowej (rady narodowej miasta stanowiącego powiat i rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) może skrócić dla poszczególnych rodzajów działalności terminy określone w § 9 ust. 1, z tym że terminy te nie mogą być krótsze niż:

- 1) 5 lat, gdy przewidziane w § 9 ust. 1 dla danego rodzaju działalności terminy wynoszą 6 lub 10 lat,
- 2) 3 lata, gdy przewidziane w § 9 ust. 1 dla danego rodzaju działalności terminy wynoszą 4 lub 5 lat.

2. Uprawnienia prezydów rad narodowych przewidziane w ustępie poprzedzającym nie obejmują zakładów przemysłu gastronomicznego, działalności w zakresie handlu artykułami spożywczo-rolnymi oraz wypadków, gdy przy użyciu poważniejszych środków finansowych dokonano budowy lub odbudowy lokali, w których ma być prowadzona działalność handlowa.

§ 12. 1. W miejscowościach uzdrowiskowych, letniskowych oraz na szlakach turystycznych, jak również dla organizowanych imprez dorywczych lub w innych wypadkach, związanych z sezonowym charakterem prowadzonej działalności handlowej, można wydawać zezwolenia sezonowe na okres krótszy niż 1 rok lub na czas trwania określonej imprezy. W tych wypadkach nie mają zastosowania przepisy § 10.

2. Na wniosek ubiegającego się o zezwolenie, w wypadkach przewidzianych w ust. 1 można w ramach terminów określonych w § 9 ust. 1 wydać zezwolenie sezonowe na okresy wieloletnie; w zezwoleniu należy określić czasokresy zezwolenia w poszczególnych latach.

§ 13. 1. Zezwolenie może być po upływie okresu jego ważności przedłużone na dalszy okres, nie dłuższy jednak niż wskazany dla danego rodzaju działalności (§ 9 ust. 1 i § 11).

2. Zezwolenie wydane na podstawie § 11 na okres krótszy niż przewidziany w § 9 ust. 1 może być przedłużone na wniosek zainteresowanej osoby (posiadacza zezwolenia), która w czasie prowadzenia działalności handlowej dokonała inwestycji na cele związane z tą działalnością, o tyle lat, ile wyniesie iloraz wynikający z podzielenia kwoty inwestycji przez sumę wynierzonego podatku obrotowego i dochodowego za rok, w którym inwestycja została zakończona, jeżeli osoba występująca o przedłużenie zezwolenia nie posiada zaległości podatkowych z tytułu prawomocnie ustalonych należności; przedłużenie to nie może być jednak dokonane na okresy dłuższe niż przewidziane w § 9 ust. 1.

§ 14. Krótsze niż przewidziane w § 9 ust. 1 i § 11 okresy ważności zezwoleń ustala się w wypadku, gdy pomieszczenia służące do prowadzenia działalności handlowej znajdują się w budynkach lub na terenach, których okres użytkowania jest ograniczony.

§ 15. 1. Wydanie zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa handlu detalicznego lub hurtowego może nastąpić po wykazaniu przez ubiegającego się o zezwolenie posiadania odpowiedniego lokalu handlowego albo możliwości uzyskania takiego lokalu, a w odniesieniu do zakładu przemysłu gastronomicznego — także po złożeniu szczegółowego planu lokalu przeznaczonego na przedsiębiorstwo, łącznie z opisem istniejących lub projektowanych urządzeń oraz zaświadczeniem właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stwierdzającym brak zastrzeżeń co do prowadzenia działalności handlowej w tym lokalu.

2. Jeżeli działalność handlowa ma być prowadzona w lokalu, którego zajęcie wymaga decyzji o przydziale bądź

zgody organu właściwego do spraw lokalowych na oddanie osobie trzeciej w podnajem lub do bezpłatnego używania całości lub części lokalu użytkowego, wydanie zezwolenia nie może nastąpić przed przedłożeniem decyzji o przydziale bądź zgody na podnajem lokalu.

3. Jeżeli działalność handlowa ma być prowadzona w lokalu budynku, do którego budowy lub odbudowy zobowiązuje się ubiegający o zezwolenie, wydanie zezwolenia nie może nastąpić przed złożeniem decyzji o lokalizacji szczegółowej lub pozwolenia na budowę (odbudowę), wydanego przez właściwy organ nadzoru budowlanego.

4. Wydanie zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa handlu artykułami spożywczymi lub zakładu przemysłu gastronomicznego może nastąpić po złożeniu zaświadczenia zakładu społecznego służby zdrowia stwierdzającego, że ubiegający się o wydanie zezwolenia posiada warunki zdrowotne, odpowiednie do wykonywania tych czynności.

§ 16. Jeżeli działalność handlowa ma obejmować prowadzenie przez tę samą osobę kilku przedsiębiorstw, wymagane jest uzyskanie odrębnego zezwolenia na prowadzenie każdego z tych przedsiębiorstw.

§ 17. Rozszerzenie zakresu działania przedsiębiorstwa na inne branże, specjalności lub grupy artykułów nie wymienione w zezwoleniu wymaga zgody organu, który udzielił zezwolenia. Zmiana rodzaju przedsiębiorstwa lub zmiana branży wymaga uzyskania nowego zezwolenia.

§ 18. Zmiana siedziby przedsiębiorstwa w obrębie tej samej miejscowości wymaga zgody organu, który udzielił zezwolenia, a jeżeli zmiana siedziby następuje w obrębie miasta wyłączonego z województwa z jednej dzielnicy do drugiej, zmiana taka wymaga zgody organu właściwego dla nowej siedziby przedsiębiorstwa; w innych wypadkach zmiana siedziby wymaga nowego zezwolenia.

§ 19. 1. Ustanowienie kierownika lub pełnomocnika do prowadzenia przedsiębiorstwa oraz przyjęcie do przedsiębiorstwa wspólnika uprawnionego do reprezentowania spółki (zespołu) wymaga zgody organu właściwego do wydania zezwolenia.

2. Osoby wymienione w ust. 1 powinny odpowiadać warunkom przewidzianym w § 4.

§ 20. 1. Zezwolenie uprawnia do prowadzenia działalności handlowej w miejscu lub na obszarze wskazanym w zezwoleniu.

2. Zezwolenie na handel okrężny (obnośny, obwoźny) uprawnia do działania na terenie danego województwa, a w mieście wyłączonym z województwa — na terenie tego miasta. Zezwolenie to może być rozszerzone na teren innego województwa (miasta wyłączonego z województwa) przez organ wymieniony w § 36 pkt 2.

§ 21. 1. Zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstw handlu detalicznego w zakresie branży spożywczo-rolnej oraz zakładów przemysłu gastronomicznego uprawnia do zakupywania od producentów we własnym sklepie (zakładzie) oraz na targowiskach produktów rolnych dopuszczonych do skupu wolnorynkowego przez przedsiębiorstwa nie uspołecznione. Zakupów można dokonywać na obszarze województwa i miasta wyłączonego z województwa, w którym ma siedzibę przedsiębiorstwo, a gdy przedsiębiorstwo ma siedzibę w mieście wyłączonym z województwa — także na obszarze tego województwa.

2. Uprawnienie przewidziane w ustępie poprzedzającym dla przedsiębiorstw branży spożywczo-rolnej może być rozszerzone na obszar innych województw lub niektórych powiatów tych województw (zezwolenie rozszerzone), jeżeli przedsiębiorstwa te posiadają stałą siedzibę i odpowiednio urządzone miejsce sprzedaży (§ 36 pkt 1).

3. Zezwolenie rozszerzone uprawniające do dokonywania zakupów na terenie określonego powiatu obejmuje również obszar miasta stanowiącego powiat.

4. Zezwolenie rozszerzone może być wydane na okres krótszy od okresu ważności zezwolenia podstawowego.

5. Cofnięcie zezwolenia rozszerzonego w razie naruszenia warunków tego zezwolenia może nastąpić ze skutkiem natychmiastowym, bez potrzeby wyznaczenia terminu do likwidacji prowadzonej działalności w zakresie zakupów towarów.

6. Zakupów, o których mowa w ust. 1 i 2, może dokonywać posiadacz zezwolenia osobiście, jego współmałżonek, członek rodziny stale zamieszkały we wspólnym gospodarstwie domowym z posiadaczem zezwolenia lub agent mający wydane zezwolenie na zakup produktów rolnych na rzecz innych osób, prowadzących przedsiębiorstwa handlu detalicznego i posiadających rozszerzone zezwolenia.

§ 22. 1. Zezwolenie na zakup owoców na pniu w celu dalszej odsprzedaży uprawnia do prowadzenia działalności na terenie całego województwa, a w miastach wyłączonych z województw — na obszarze tych miast.

2. Zezwolenie wymienione w ust. 1 uprawnia do sprzedaży detalicznej i hurtowej owoców na targowiskach określonego województwa (miasta wyłączonego z województwa) oraz w miejscu zbioru zakupionych owoców.

3. Zezwolenie wymienione w ust. 1 może być rozszerzone na teren innych województw lub miast wyłączonych z województw (§ 36 pkt 2).

§ 23. Posiadacz zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa handlu hurtowego w branży spożywczo-rolnej może zakupywać produkty wymienione w zezwoleniu na targowiskach, osobiście lub przy pomocy współmałżonka albo pracownika przedsiębiorstwa. Osoba dokonująca zakupu obowiązana jest posiadać przy sobie zezwolenie lub jego odpis poświadczony przez organ, który wydał zezwolenie, a jeżeli zakupów dokonuje pracownik — ponadto upoważnienie właściciela przedsiębiorstwa do dokonywania zakupów.

§ 24. Ograniczenia dotyczące miejsca dokonywania zakupu, określone w §§ 21 i 23, nie mają zastosowania do zakupu (skupu) pasz objętościowych, ryb dopuszczonych do obrotu w handlu prywatnym, runa leśnego oraz koni, które na skutek wypadku przeznaczone są do uboju.

§ 25. Zakup (skup) artykułów (produktów) przez posiadaczy zezwoleń, o których mowa w §§ 21 i 23, może być dokonywany tylko dla potrzeb prowadzonego przedsiębiorstwa, a zakup (skup) przez agenta tylko na rzecz innych przedsiębiorstw (§ 21 ust. 6) i na terenach wymienionych w zezwoleniu.

§ 26. Zezwolenie uprawnia do zakupu od ludności na potrzeby własnego przedsiębiorstwa i w zakresie wynikającym z przedmiotu działania przedsiębiorstwa towarów pochodzenia zagranicznego, nabytych przez zbywających w instytucjach zajmujących się eksportem wewnętrznym. Uprawnienia te mogą być ograniczone przez organ do spraw handlu zgodnie z wytycznymi Ministra Handlu Wewnętrznego.

§ 27. W razie wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia posiadacz zezwolenia obowiązany jest zwrócić zezwolenie organowi, który wydał zezwolenie, po upływie terminu ważności zezwolenia, a w razie cofnięcia zezwolenia — z upływem terminu wyznaczonego do likwidacji przedsiębiorstwa.

Rozdział 3.

Oplaty przy wydawaniu zezwoleń.

§ 28. 1. Wysokość opłaty pobieranej przy wydawaniu zezwolenia ustala organ właściwy do wydania zezwolenia według zasad podanych w niniejszym rozdziale i zgodnie z tabelą stanowiącą załącznik do rozporządzenia.

2. Zezwolenia wydawane przedsiębiorstwom w miejscowościach uzdrowskich i letniskowych oraz na szlakach turystycznych, jak również na czas organizowania imprez dorywczych (§ 12), dla których okres ważności nie przekracza 14 dni, nie podlegają opłatom przewidzianym w ust. 1.

§ 29. 1. Wysokość opłaty — z wyjątkiem wypadków określonych w ust. 2 — zależna jest od strefy, miejsca położenia i rodzaju przedsiębiorstwa.

2. Zróżnicowanie opłat w zależności od stref nie dotyczy przedsiębiorstw handlu hurtowego, handlu prosiętami hodowlanymi do 18 kg wagi, zakupu owoców na pniu w celu dalszej odsprzedaży, usług handlowych (agent handlowy, komiwojażer, pośrednik itp.); w tych wypadkach pobiera się opłaty w wysokości przewidzianej dla strefy I (podstawowej).

3. Ustala się następujące strefy i miejsca położenia przedsiębiorstwa, od których zależna jest wysokość opłaty:

Strefa	Miejsce położenia przedsiębiorstwa	Wysokość opłaty
I (podstawowa)	Rejony śródmiejskie miast stanowiących siedzibę wojewódzkich rad narodowych, miast wyłączonych z województw i miast liczących powyżej 100 tys. mieszkańców	100%
II	Rejony peryferyjne miast strefy I: a) ośrodki handlowe b) pozostałe ulice	90% 60%
III	Miasta liczące od 50 tys. do 100 tys. mieszkańców: a) rejony śródmiejskie b) rejony peryferyjne	90% 60%
IV	Miasta liczące od 5 tys. do 50 tys. mieszkańców:	50%
V	Miasta liczące poniżej 5 tys. mieszkańców, tereny gromad i osiedli	50%

4. Podziału miast na rejony śródmiejskie i peryferyjne oraz ustalenia granic ich ośrodków handlowych dokonują prezydja rad narodowych tych miast.

§ 30. 1. Obniża się o 1/3 opłaty określone w § 29 ust. 3 dla stref III—V w miastach, gromadach i osiedlach, położonych na terenach:

- 1) województw: koszalińskiego, olsztyńskiego, szczecińskiego, wrocławskiego i zielonogórskiego,
- 2) powiatów: elckiego, gołdapskiego i oleckiego w województwie białostockim,
- 3) powiatów: elbąskiego, kwidzyńskiego, lęborskiego, malborskiego i sztumskiego w województwie gdańskim,

- 4) powiatów: brzeskiego, głubczyckiego, grodkowskiego, namysłowskiego, nyskiego i prudnickiego w województwie opolskim,
- 5) powiatu trzecieckiego w województwie poznańskim,
- 6) powiatów: leskiego i ustrzyckiego w województwie rzeszowskim,
- 7) powiatów hrubieszowskiego i tomaszowskiego w województwie lubelskim.

2. W uzasadnionych wypadkach lista powiatów na terenie województw wymienionych w ust. 1 może być rozszerzona w drodze uchwały prezydium wojewódzkiej rady narodowej, powziętej za zgodą Ministra Handlu Wewnętrznego.

§ 31. Prezydium rad narodowych miast zaliczonych do strefy IV mogą podwyższyć wysokość opłaty przypadającej dla tej strefy, nie więcej niż o 50%, dla przedsiębiorstw zlokalizowanych na głównych ulicach i w ośrodkach handlowych tych miast.

§ 32. Opłaty ustalone na podstawie przepisów §§ 29 i 31 obniżają się:

- 1) o 25% dla inwalidów wojennych i wojskowych zaliczonych do jednej z grup inwalidzkich, jeżeli nie zatrudniają pracowników najemnych;
- 2) o 10% dla właścicieli przedsiębiorstw handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego, którzy ukończyli 60 lat życia, oraz osób, które utraciły ponad 45% zdolności zarobkowania, jeżeli nie zatrudniają pracowników najemnych.

§ 33. W wypadkach gospodarczo uzasadnionych organ właściwy do wydania zezwolenia może obniżyć do 50% opłatę określoną w § 29 i § 31.

§ 34. W razie przeniesienia przedsiębiorstwa bez obowiązku uzyskania nowego zezwolenia (§ 18), gdy przypadająca opłata za wydanie zezwolenia w nowej siedzibie jest wyższa niż w siedzibie dotychczasowej, pobiera się dopłatę do wysokości opłaty przypadającej od tego rodzaju przedsiębiorstwa na terenie nowej siedziby.

§ 35. Jeżeli zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych zostało cofnięte bez winy posiadacza zezwolenia wskutek powstania przyczyn określonych w ustawie z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434), opłaty pobrane przy wydaniu zezwolenia na prowadzenie zakładu gastronomicznego z wyszynkiem ulegają zwrotowi w wysokości proporcjonalnej do okresu niewykorzystania wydanego zezwolenia. Jeżeli posiadacz zezwolenia zalega z zapłatą podatków, podlegająca zwrotowi suma zaliczana jest w pierwszym rzędzie na zaległości podatkowe.

Rozdział 4.

Właściwość organów w sprawach zezwoleń.

§ 36. Organami właściwymi do wydawania zezwoleń na prowadzenie działalności handlowej są:

- 1) Minister Handlu Wewnętrznego w sprawach przedsiębiorstw handlu hurtowego oraz w sprawach rozszerzenia zezwoleń dla przedsiębiorstw handlu detalicznego branży spożywczo-rolnej do zakupu produktów rolnych poza terenem województwa, w którym posiadają siedziby (§ 21 ust. 2),
- 2) organy do spraw handlu prezydiów wojewódzkich rad narodowych (miast wyłączonych z województw) w sprawach rozszerzenia zezwoleń na handel okrężny (obnośny,

obwoźny) do działania poza terenem województwa (miasta wyłączonego z województwa), w którym przedsiębiorstwo ma siedzibę (§ 20 ust. 2), oraz w sprawach rozszerzenia zezwoleń na zakup owoców na pnju w celu dalszej odsprzedaży (§ 22 ust. 3),

- 3) organy do spraw handlu prezydiów powiatowych rad narodowych (rad narodowych miast stanowiących powiaty oraz dzielnicowych rad narodowych miast wyłączonych z województw) w pozostałych sprawach nie wymienionych w pkt 1 i 2.

§ 37. Przy wydawaniu zezwoleń organy do spraw handlu prezydiów rad narodowych, wymienione w § 36 pkt 2 i 3, kierują się wytycznymi Ministra Handlu Wewnętrznego oraz założeniami planów sieci prywatnego handlu i przemysłu gastronomicznego, zatwierdzonymi przez właściwe prezydium rad narodowych.

§ 38. 1. Przed podjęciem decyzji w sprawie wydania zezwolenia organy wymienione w § 36 pkt 2 i 3 zasięgają opinii komisji powołanej na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. z 1958 r. Nr 45, poz. 224, z 1960 r. Nr 52, poz. 303 i z 1963 r. Nr 22, poz. 113).

W skład komisji powinni wejść przedstawiciele:

- 1) właściwej do spraw handlu komisji rady narodowej,
- 2) zainteresowanych organów administracji prezydium rady narodowej,
- 3) zrzeszenia prywatnego handlu i usług.

2. Przewodniczący komisji może w razie potrzeby zapraszać do udziału w pracach komisji przedstawicieli innych organizacji i jednostek gospodarczych.

3. Opinia komisji powinna zawierać konkretne wnioski i ich uzasadnienie.

§ 39. 1. Ubiegający się o zezwolenie, jego zmianę lub przedłużenie składa podanie do właściwego organu do spraw handlu (§ 36) za pośrednictwem zrzeszenia prywatnego handlu i usług właściwego według siedziby przedsiębiorstwa.

2. Zrzeszenie przesyła podanie wraz z opinią co do przygotowania zawodowego i postawy etycznej ubiegającego się o zezwolenie właściwemu organowi do spraw handlu.

3. Ubiegający się o zezwolenie na wykonywanie handlu hurtowego składa podanie do Ministra Handlu Wewnętrznego za pośrednictwem wojewódzkiego związku zrzeszeń prywatnego handlu i usług. Wojewódzki związek przesyła akta do Naczelnej Rady Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług, która wraz ze swoją opinią co do przygotowania zawodowego oraz postawy etycznej ubiegającego się o zezwolenie przekazuje je Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

4. Podanie o rozszerzenie uprawnień przedsiębiorstwa handlu detalicznego branży spożywczo-rolnej na zakup produktów rolnych poza obszarem województwa, na którym przedsiębiorstwo posiada siedzibę (§ 21 ust. 2), składa się za pośrednictwem zrzeszenia prywatnego handlu i usług do organu do spraw handlu, który wydał zezwolenie podstawowe. Organ ten przesyła podanie do organu do spraw handlu prezydium wojewódzkiej rady narodowej, który przekazuje podanie ze swoją opinią Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

§ 40. Organym wydające zezwolenia prowadzą rejestr wydanych zezwoleń, według wzoru ustalonego przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

§ 41. W zezwoleniu określa się przedmiot działania przedsiębiorstwa przez podanie:

- 1) w zakresie obrotu towarowego — nazwy branży (branż) lub specjalności oraz rodzaju działalności handlowej,
- 2) w zakresie przemysłu gastronomicznego — rodzaju zakładu (restauracja, jadalnia, bar, cukiernia, kawiarnia itp.),
- 3) w zakresie usług handlowych — rodzaju wykonywanych usług (pośrednictwo przy kupnie-sprzedazy i zamianie, wykonywanie czynności samodzielnego ajenta handlowego itp.).

§ 42. Organ wydający zezwolenie przesyła odpisy zezwoleń właściwemu organowi finansowemu oraz właściwej organizacji prywatnego handlu i usług.

§ 43. Na pokrycie kosztów związanych z kompletowaniem materiałów i opiniowaniem podań dla organów wydających zezwolenie przekazuje się w terminie do dnia 15 każdego miesiąca 3% wniesionych opłat:

- 1) Naczelnej Radzie Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług od udzielonych w poprzednim miesiącu kalendarzowym zezwoleń na prowadzenie handlu hurtowego,
- 2) właściwym terytorialnie zrzeszeniom prywatnego handlu i usług od udzielonych w poprzednim miesiącu kalendarzowym zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw nie wymienionych w pkt 1.

Rozdział 5.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 44. Zachowują swoją ważność zezwolenia wydane na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 49, poz. 241 i Nr 66, poz. 331).

§ 45. 1. Postępowanie w sprawach o wydanie zezwolenia, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego

rozporządzenia i do tego dnia nie zakończonych, jeżeli przed tym dniem wydana została decyzja, toczyć się będzie do czasu skończenia postępowania według przepisów dotychczasowych; w pozostałych sprawach stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

2. Postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w sprawach zaliczenia na poczet zaległych podatków albo zwrotu części opłat za wydane zezwolenia na prowadzenie zakładów przemysłu gastronomicznego z wyszynkiem napojów alkoholowych, o których mowa w § 35, toczyć się będzie według przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 46. 1. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i wykonywanie usług handlowych w zakresie handlu zagranicznego.

2. Sprawy o wydanie zezwoleń na działalność w zakresie handlu zagranicznego przekazuje się do właściwości Ministra Handlu Zagranicznego.

3. Wysokość opłat przy wydawaniu zezwoleń na działalność w zakresie handlu zagranicznego ustala Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 47. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 49, poz. 241 i Nr 66, poz. 331) i
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1958 r. w sprawie określenia właściwości do wydawania zezwoleń na działalność w zakresie handlu zagranicznego (Dz. U. Nr 77, poz. 402).

§ 48. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1964 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 1964 r. (poz. 120).

TABELA OPŁAT

za wydanie zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego, zakładu przemysłu gastronomicznego lub wykonywanie usług handlowych.

Lp.	Rodzaje przedsiębiorstw oraz usług handlowych (branże, specjalności, grupy)	Stawki opłat strefy I (podstawowej) w zł	
		sieć stała	sieć drobno-detaliczna
1	2	3	4
A. Handel detaliczny			
I. Branża spożywczo-rolna			
1	Ogólnospożywcza, piekarsko-cukiernicza, mięsno-wędliniarska, spożywczo-przemysłowa (mieszana), handel paszą	2.000	1.000
2	Cukierniczo-owocarska, warzywniczo-owocarska, nasienne-ogrodnicza	3.500	3.000
3	Kwiaciarska i zielarska	4.000	2.500
4	Skup: — prosiąt do 18 kg wagi — koni roboczych i przeznaczonych na skutek wypadku do uboju	2.000 5.000	— —
5	Handel okrężny	—	600
6	Zakup owoców na pniu w celu dalszej odsprzedaży	do 3.500	—

Lp.	Rodzaje przedsiębiorstw oraz usług handlowych (branże, specjalności, grupy)	Stawki opłat strefy I (podstawowej) w zł	
		sieć stała	sieć drobno- detaliczna
1	2	3	4
	II. Branże i specjalności przemysłowe		
7	Branża galanteryjno-odzieżowa — specjalność galanteria i specjalność odzież; branża obuwie i galanteria skórzana, branża chemiczno-drogeryjna i gospodarstwa domowego — specjalność: chemiczno-drogeryjna; branża elektrotechniczna; branża materiałów piśmiennych i zabawek; specjalności: artykuły dewocjonalne, przybory lekarsko-dentystyczne, artykuły precyzyjno-optyczne, maszyny biurowe, artykuły sportowe, handel rzeczami używanymi	8.000	4.000
8	Branża galanteryjno-odzieżowa — specjalności: pasmanteria, odzież i obuwie dziecięce, nakrycia głowy; branża przybory szewskie, rymarskie i tapicerskie; branża metalowotechniczno-gospodarcza i motoryzacyjna; branża chemiczno-drogeryjna i gospodarstwa domowego — specjalności: mydlarsko-farbiarska, artykuły gospodarstwa domowego; specjalności: jubilersko-zegarmistrzowska, instrumenty muzyczne, meblarsko-tapicerska (sprzedaż mebli używanych), budowlano-opałowa, sprzedaż trumien	4.000	2.000
9	Skup opakowań, przybory rzeźniczo-wędliniarskie i jelita, skup złomu i odpadków użytkowych	2.000	—
10	Artykuły zoologiczne	2.000	—
11	Pozostałe branże (specjalności) przemysłowe	4.000	2.000
12	Handel okrężny	—	1.000
	B. Handel hurtowy		
13	Branża spożywczo-rolna, branże przemysłowe i specjalności różne	30.000	—
14	Specjalność warzywniczo-owocarska	do 100.000	—
15	Specjalność: artykuły dewocjonalne	50.000	—
	C. Przemysł gastronomiczny		
16	Cukiernie i kawiarnie II kat.	5.000	—
17	Cukiernie i kawiarnie III kat.	3.000	—
18	Jadłodajnie, restauracje, bufety oraz bary bez wyszynku kat. II	2.500	—
19	Jadłodajnie, restauracje, bufety oraz bary bez wyszynku kat. III	2.000	—
20	Restauracje i bary II kat. z wyszynkiem	50.000	—
21	Restauracje i bary III kat. z wyszynkiem	30.000	—
	D. Usługi handlowe		
22	Pośrednicy	8.000	—
23	Samodzielni agenci i komiwojażerowie i inne usługi handlowe	6.000	—

U w a g a : Przez wyszynk, w związku z opłatami za zezwolenia pobieranymi od właścicieli zakładów wymienionych w poz. 20 i 21, rozumie się podawanie napojów zawierających powyżej 18% alkoholu.